

پنجشنبه ۹ مهر ۱۴۰۵ ● شماره ۹۱۳۷

irannewsapper ● irannewsapper ●

بدون روتوش

محمد محسن فایفی

کارشناس مسائل فلسطین

۱۵ حادثه

در آسمان علیه اسرائیلی ها

حادثهٔ دپروز پرواز از دویي به تل‌آویو بهانه‌ای شد تا به مرور تیتروار مهم‌ترین اتفاقات هوایی علیه صهیونیست‌ها بپردازیم. بیشتر عملیات‌ها علیه «ال عال» هواپیمایی دولتی اسرائیل بوده:

● **ساقط شدن پرواز ۴۰۲ ال‌عال، ۱۹۵۵:**

هواپیمای ال عال پس از ورود اشتباهی به حریم هوایی بلغارستان توسط دو جنگنده میگ-۱۵ این کشور سرنگون شد؛ ۵۸ سرنشین کشته شدند. این حادثه عمدی علیه اسرائیلی‌ها تلقی نشد و در فضای تنش جنگ سرد تفسیر شد.

● **ربایش پرواز ۴۲۶ ال‌عال، ۱۹۶۸:**

اعضای جبهه خلق برای آزادی فلسطین هواپیما را در مسیر رم به تل‌آویو رودند و به الجزایر بردند. گروگان‌ها پس از حدود ۴۰ روز در مقابل ۱۴ فلسطینی اسیر آزاد شدند؛ این تنها ربایش موفق یک هواپیما ال عال بود.

● **بمب‌گذاری پرواز ۴۴۴ ال‌عال، ۱۹۶۸:**

افراد چرپکی نزدیک به چپ‌های فلسطین به هواپیما ال عال در فرودگاه آتن با مسلسل و نارنجک حمله کردند؛ یک مسافر کشته و دو نفر زخمی شدند.

● **حمله به پرواز ۴۳۲ ال‌عال، ۱۹۶۹:**

افراد مسلح به هواپیما ال عال در باند فرودگاه زوریخ تیراندازی کردند. کمک خلبان بر اثر جراحات جان باخت و چند نفر زخمی شدند.

● **تلاش برای ربایش پرواز ۲۱۹ ال‌عال، ۱۹۷۰:** لیلیا خالد و پاتریک آگوتلو تلاش کردند هواپیما ال عال در مسیر آمستردام به نیویورک را روده و به مجموعه ربایش‌های «دوسونز فیلده» ملحق کنند. این یکی از بزرگ‌ترین ربایش‌ها اما ناموفق تاریخ ضد صهیونیستی است. آگوتلو در جریان درگیری زخمی و بعداً کشته شد و خالد بازداشت شد.

● **بمب‌گذاری پرواز ۱۴۴ ال‌عال، ۱۹۷۲:**

بمبی در پخش بار هواپیما پس از برخاستن از رم منفجر شد. خدمه توانستند هواپیما را به رم بازگردانند و هیچ‌کس کشته نشد.

● **ربایش پرواز سابتا ۵۷۱، ۱۹۷۲:**

چهار عضو گروه فلسطینی مشهور به سپتامبر سیاه هواپیمای سابتا را در مسیر بروکسل به تل‌آویو رودند. هدف آنها تبادل اسرا بود اما در نهایت خلبان هواپیما را در اسرائیل به زمین نشاند و عملیات ناکام ماند.

● **حمله راکتی در پاریس، ۱۹۷۵:**

در دو نوبت، مهاجمانی تلاش کردند با راکت ضدتانک هواپیماهای ال عال را در فرودگاه اورلی منهدم کنند؛ حمله اول به هواپیما یوگسلاوی برخورد کرد و حمله دوم به گروگان‌گیری انجامید. گروگان‌ها پس از حدود ۱۷ ساعت آزاد شدند.

● **طرح حمله موشکی به ال‌عال، ۱۹۷۶:**

مجریان عملیات قصد داشتند با موشک‌های SA-7 هواپیمای ال‌عال را هدف قرار دهند. نیروهای امنیتی کنیا، پس از دریافت اطلاعات، مهاجمان را پیش از اجرای عملیات بازداشت کردند.

● **ربایش هواپیما ایرفرانس، ۱۹۷۶:**

هواپیمای ایرفرانس با مسافران اسرائیلی و یهودی ر بوده و به اوگاندا منتقل شد. تیمی از اسرائیل به اوگاندا منتقل و در یک درگیری مجریان عملیات را که چپ‌های فلسطینی و آلمانی بودند کشتند. فرمانده عملیات اسرائیلی، یونان‌ا نتانیا‌هو، برادر نتانیا‌هو هم در این عملیات کشته شد.

● **حمله به دفاتر ال‌عال، ۱۹۸۵:**

مهاجمان مسلح به کانتیرهای ال عال در دو فرودگاه حمله کردند؛ مجموعاً ۱۸ نفر کشته شدند. این حملات به یکی از مرگبارترین حملات علیه ال عال در خارج از اسرائیل تبدیل شد.

● **توطئه بمب‌گذاری، ۱۹۸۶:**

مواد منفجره در چمدان زنی که قصد سوارشدن به پرواز ال‌عال از لندن به تل‌آویو را داشت کشف شد. نزار احمدی مجری اردنی عملیات به ۴۵ سال زندان محکوم شد.

● **تیراندازی در فرودگاه لس‌آنجلس، ۲۰۰۲:**

مهاجمی در مقابل کانتر ال‌عال در فرودگاه به مسافران تیراندازی کرد و دو نفر کشته شدند.

● **حمله موشکی به پرواز آریکا، ۲۰۰۲:**

دو موشک زمین‌به‌هوا هنگام برخاستن پرواز آریکا(شرکت هواپیمایی اسرائیلی) از مومباسا در کنیا به سمت هواپیمای حامل صدها مسافر شلیک شد، اما هر دو موشک خطا رفت!

● **حادثه پرواز فلا‌ی‌دوبای، ۳۰ سپتامبر ۲۰۲۶:** آخرین مورد مربوط به پرواز FZ1073 است که پس از ارسال کدهای اضطراری، از مسیر دبی–تل‌آویو منحرف و در نیوک عربستان فرود آمد؛ اسرائیلی‌ها مدعی‌اند یکی از خلبان‌ها قصد ساقط کردن هواپیما را داشته که موفق نمی‌شود.

گروه‌های مقاومت قرار دارند، می‌تواند آسیب‌پذیری نظامی آمریکا را افزایش دهد. از این منظر، کاهش حضور نظامی آمریکا در عراق ممکن است بخشی از تلاش واشنگتن برای کاهش آسیب‌پذیری نیروها و تأسیسات خود در برابر حملات احتمالی باشد.

فرصتی تازه برای تهران

رویتزر در این رابطه می‌نویسد ایران و گروه‌های مقاومت در عراق، خروج نیروهای آمریکایی را یک پیروزی مهم و تحولی در جهت منافع خود می‌دانند. اهمیت اصلی این تحول به فضای سیاسی، امنیتی و اقتصادی‌ای بازمی‌گردد که پس از کاهش حضور نظامی آمریکا در عراق ایجاد خواهد شد. در چنین شرایطی، ایران فرصت بیشتری خواهد داشت تا از کاهش حضور آمریکا، برای تعمیق و گسترش نفوذ خود در بغداد استفاده کند.

نفوذ ایران در عراق البته پدیده‌ای جدید نیست، بلکه در ساختار سیاسی عراق، روابط اقتصادی، شبکه‌های اجتماعی و مذهبی و بخش‌هایی از ساختار امنیتی این کشور ریشه دوانده است. از این رو، خروج آمریکا پیش از آنکه به معنای ایجاد نفوذی کاملاً جدید برای ایران باشد، می‌تواند به تهران امکان دهد از اهرم‌های نفوذی که طی سال‌های گذشته ایجاد کرده، با آزادی عمل بیشتری استفاده کند. در مجموع، کاهش حضور نظامی آمریکا می‌تواند موقعیت ایران را در عراق تقویت کرده و فضای بیشتری برای افزایش نفوذ سیاسی، امنیتی و اقتصادی تهران در این کشور فراهم کند.

در این میان، زمان‌بندی خروج آمریکا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. واشنگتن در شرایطی از عراق خارج می‌شود که همچنان درگیر جنگ با ایران است و همزمان، یکی از مهم‌ترین حضورهای نظامی آمریکا در مجاورت ایران نیز در حال پایان یافتن است. از سوی دیگر، افزایش نفوذ گروه‌های مقاومت عراق از این منظر اهمیت دارد که تقویت قدرت این گروه‌ها می‌تواند ظرفیت تهران برای اثرگذاری بر معادلات سیاسی و امنیتی عراق را بیش از پیش افزایش دهد. بنابراین، پرسش اصلی برای واشنگتن، دیگر این نیست که چند سرباز آمریکایی در عراق باقی می‌مانند. پرسش بزرگ‌تر این است که پس از خروج آمریکا چه نوع نظم سیاسی و امنیتی در عراق شکل خواهد گرفت.

در گزارش بازرس کل پنتاگون که تهیه آن به دستور کنگره انجام شده، آمده است: «حملات ایران در جریان این درگیری به صدها ساختمان و سازه در پایگاه‌های آمریکا در کویت، بحرین، قطر، امارات متحده عربی، عربستان سعودی، عراق، عمان و اردن آسیب وارد کرده یا آنها را منهدم کرده است.» در همین حال، به نظر می‌رسد فرماندهان ارشد نظامی آمریکا که زمانی برای انجام عملیات به این پایگاه‌ها متکی بودند، اکنون به این نتیجه رسیده‌اند که این پایگاه‌ها به یک نقطه ضعف و عامل آسیب‌پذیری برای آمریکا تبدیل شده‌اند. در یک نشست عمومی نیروی دریایی آمریکا که به نظامیان اجازه می‌داد پرسش‌های خود را مستقیماً با فرماندهان مطرح کنند، اولین سؤال را یک ملوان مطرح کرد؛ او پرسید چه زمانی می‌توانند لوازم و اثاثیه منزل خود را دریافت کند تا وسایلی را که در پی حمله ایران به پایگاه محل خدمتش در بحرین غیرقابل استفاده شده‌اند، جایگزین کند؛ پایگاهی که محل استقرار ناوگان پنجم نیروی دریایی آمریکا است.

دریاسالار داریل کادل، عالی‌ترین مقام نیروی دریایی آمریکا، در پاسخ به او گفت: «ما به این زودی‌ها به آنجا برنمی‌گردیم. فقط می‌خواهم کاملاً صادقانه این موضوع را بگویم.» ژنرال بازنشسته، دیوید پترائوس که از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۲ ریاست سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (CIA) را برعهده داشت نیز ماه گذشته در یک پادگست، پایگاه‌های آمریکا در منطقه را «دیگر قابل دوام» ندانست. پترائوس افزود: «افزایش توانمندی‌های فناوریانه ایران از جمله شامل افزایش برد موشک‌های این کشور و افزایش تولید و در دسترس بودن پهپادها هستند؛ عواملی که پایگاه‌های نظامی آمریکا در منطقه را بیش از پیش آسیب‌پذیر می‌کنند.

جینفر گوانا، مدیر بخش تحلیل نظامی در اندیشکده «اولویت‌های دفاعی» در واشنگتن، در این باره گفت: «با افزایش توان موشکی و پهپادی ایران و خسارات وارد شده به پایگاه‌های آمریکا در جریان جنگ، خروج به‌موقع نیروهای آمریکایی از عراق را می‌توان از منظر ملاحظات امنیتی نیز بررسی کرد.»

به گفته او، ادامه حضور نیروهای آمریکا در پایگاه‌های عراق، بویژه در شرایطی که این پایگاه‌ها در تیررس موشک‌ها و پهپادهای ایران و

حضور نیروهای آمریکایی در عراق، به‌ویژه در شرایطی که این پایگاه‌ها در تیررس موشک‌ها و پهپادهای گروه‌های مقاومت قرار دارند، می‌تواند آسیب‌پذیری نظامی آمریکا را افزایش دهد. از این منظر، کاهش حضور نظامی آمریکا در عراق ممکن است بخشی از تلاش واشنگتن برای کاهش آسیب‌پذیری نیروها و تأسیسات خود در برابر حملات احتمالی باشد

چرا آمریکا بعد از دوده‌ه از عراق خارج شد؟

آغاز پایان آمریکا در منطقه

گزارش

پایان یافتن عملیات موسوم به «عزم راسخ»، نام رسمی ارتش آمریکا برای عملیات چندملیتی علیه داعش، آخرین گروه از ۲۵۰۰ نیروی آمریکایی که امسال در عراق مستقر بودند، این کشور را ترک خواهند کرد.

توافق خروج نیروهای آمریکایی در سال ۲۰۲۴ میان دولت بغداد و بایدن به دست آمد. اینکه دولت ترامپ با وجود جنگ علیه ایران، به مهلت تعیین شده ۳۰ سپتامبر بایند ماند و خروج نیروها را عملی کرد، نشان دهنده اضطراب آمریکا برای کاهش حضور و نقش خود در منطقه است. سال‌هاست در آمریکا خستگی و نارضایتی گسترده‌ای از آنچه «جنگ‌های بی‌پایان» نامیده می‌شود، شکل گرفته است؛ عنوانی که در نهایت برای جنگ‌های عراق و افغانستان نیز به کار رفت.

علی‌الزیدی، نخست‌وزیر عراق، ریاست مراسم تحویل پایگاه را بر عهده داشت و خروج آمریکا را آغازگر «مرحله‌ای جدید» توصیف کرد؛ مرحله‌ای که به گفته او، بر «حاکمیت عراق، قدرت نهادهای آن، آمادگی نیروهایش، وحدت در تصمیم‌گیری

و شراکت‌های متوازن با دوستانش» استوار خواهد بود.

با این همه، خروج آخرین نیروهای می‌گیرد که حضور دو دهه‌ای آمریکا میراثی سنگین، پرنش و همچنان بحث‌برانگیز بر جای گذاشته است. عراق شاهد تلفات بسیار سنگین غیرنظامیان بود. نیروهای آمریکایی خود نیز مرتکب موارد متعددی از سوءرفتار و نقض حقوق بشر شدند؛ از جمله شکنجه زندانیان عراقی در زندان ابوغریب و استفاده از پیمانکاران خصوصی نظامی مانند بلک‌واتر که کشتار غیرقانونی و خارج از چارچوب قضایی غیرنظامیان توسط نیروهای آن، خشم و نارضایتی عمیقی را درباره مصونیت آمریکایی‌ها از مجازات برانگیخت.

خروج یا کاهش آسیب‌پذیری؟

از زمانی که آمریکا و اسرائیل در ۲۸ فوریه جنگ علیه ایران را آغاز کردند، تأسیسات دیپلماتیک آمریکا در عراق هدف بیش از ۶۰۰ حمله قرار گرفته‌اند. بیشترین خسارت به کنسولگری آمریکا در اربیل وارد

به دلیل تحریم‌های انگلستان علیه شهرک‌سازی‌های اسرائیلی، تنش‌ها از پیش بالا گرفته است. هرچند بعید است نیروهای امنیتی اسرائیل کارکنان کنسولگری را به‌صورت فیزیکی از محل خارج کنند، اسرائیل به‌راحتی می‌تواند مانع ورود آنها شود؛ در نتیجه، دیپلمات‌های انگلیسی پس از خروج از بیت‌المقدس برای مرخصی، ممکن است دیگر اجازه بازگشت به این شهر را نداشته باشند.

با توجه به اینکه شهرک‌نشینان اسرائیلی از پیش در اطراف سفارت فعال هستند، نگرانی‌هایی درباره احتمال آزار و اذیت دیپلمات‌های بریتانیایی وجود دارد و کارکنان محلی، به‌ویژه، در معرض آسیب‌پذیری بیشتری قرار دارند.

جذبات ماجرا

دولت انگلیس روز ۱۷ شهریور در واکنش به پیشبرد طرح‌های شهرک‌سازی اسرائیل در کرانه باختری به‌ویژه پروژه E1 در بیانه‌ای اشغال کرانه باختری را غیرقانونی اعلام و از تدوین سازوکار تازه‌ای برای تحریم افراد و شرکت‌های غیرقانونی خبر داد. این شرکت‌های غیرقانونی خبر داد. این بسته شامل ممنوعیت واردات کالاهای تولیدشده در شهرک‌ها، تحریم اشخاص و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات مالی، ساختمانی، زیرساختی و معاملات املاک و همچنین ممنوعیت تبلیغ فروش املاک واقع در شهرک‌های غیرقانونی در انگلیس است. لندن همچنین تأکید کرد درخواست صدور مجوز برای صادرات سلاح و سایر کالاهایی را که به‌طور مؤثر به تداوم اشغالگری کمک می‌کنند، رد خواهد کرد. بر اساس برنامه اعلام‌شده، چارچوب کامل تحریم‌ها ظرف ۶ تا ۹ ماه اجرایی می‌شود، هرچند برخی اقدامات محدودتر قرار است زودتر به اجرا گذاشته شوند. برخورد با پروژه E1 از آن جهت اهمیت

دولت انگلیس روز ۱۷ شهریور در واکنش به پیشبرد طرح‌های شهرک‌سازی اسرائیل در کرانه باختری به‌ویژه پروژه E1 در بیانه‌ای اشغال کرانه باختری را غیرقانونی اعلام و از تدوین سازوکار تازه‌ای برای تحریم افراد و شرکت‌های غیرقانونی خبر داد

دارد که طبق ادعای اسموتی‌رج وزیر دارایی و مسئول امور غیرنظامی منطقه کرانه باختری، ساخت هفت مجتمع ساختمانی در چارچوب این طرح «به ایده تشکیل دولت فلسطینی پایان می‌دهد.» وی همچنین آن را بخشی از «حاکمیت دوقالته» و اتصال استراتژیک، امنیتی و جمعیتی شهرک معله آدومیم به بیت‌المقدس توصیف کرد.

توجه به پیامدهای اجرای چنین پروژه‌های علاوه بر انگلیس، کانادا، دانمارک، فنلاند، فرانسه، ایسلند، ایرلند، نروژ، لهستان، پرتغال، اسپانیا، سوئد نیز با آن اعلام همراهی کردند. البته وضعیت این کشورها در تحریم مذکور کاملاً یکسان نیست؛ بیانه مشترک این کشورها اشاره دارد برخی از آنها محدودیت یا ممنوعیت ملی را اجرا یا اعلام کرده‌اند و برخی دیگر بیان کردند در چارچوب روند‌های داخلی خود، چنین محدودیت‌هایی را بررسی می‌کنند یا از محدودیت‌های اروپایی حمایت خواهند کرد. اما همین رویکرد واحد، مؤید آغاز موج بزرگی علیه برنامه الحاق برنامه‌ریزی‌شده سرزمین‌های فلسطینی در کرانه باختری با ساخت شهرک است.

نیز به اقدام عملی

اسپیل یادوم، معاون مدیر بخش حمایت‌گری و ارتباطات سازمان «کمک پزشکی به فلسطینی‌ها» (MAP)، گفت که «سخنان میلیند باید به اقدامات تبدیل شود که واقعیت زندگی روزمره فلسطینی‌ها را تغییر دهد.» در غزه، در شرایطی که نسل‌کشی در جریان است، اسرائیل همچنان مانع دسترسی به خدمات ضروری درمانی، دارو و نیازهای اولیه می‌شود؛ در حالی که در کرانه باختری، خشونت، کاسازاری قومی و حملات به مراکز درمانی با سرعتی خارج از کنترل در حال افزایش است.» یک سال پس از آغاز آنچه به‌اصطلاح «آتش‌بس» خوانده

گزارش

اد میلیند، وزیر خارجه بریتانیا، در سخنرانی خود در کنفرانس حزب کارگر در لیورپول، خطاب به میلیون‌ها نفری که از وضعیت مردم فلسطین متأثر و خشمگین شده‌اند، گفت: «صدای شما را شنیدیم؛ حق با شما بود.»

وزیر خارجه انگلستان در اولین سخنرانی خود در این سمت، از رویکردی جدید در سیاست خارجی خبر داد که بر همکاری با «کشورهای همفکر» برای «ایجاد ائتلاف‌هایی درباره مسائل مهم جهانی» استوار است.

میلیند در این رابطه گفت: «دولت این کشور در حال بررسی ناپدیده گرفتن دستور اسرائیل برای بستن کنسولگری در انگلستان تا ۸ اکتبر مهلت داده است. بریتانیا در بیت‌المقدس شرقی اشغالی است.» او گفت: «ما نمی‌خواهیم چنین اتفاقی بیفتد؛ زیرا این امر به کار بسیار مهمی که برای کمک به مردم این جوامع، از جمله فلسطینی‌ها، انجام می‌دهیم، آسیب خواهد زد. این کنسولگری نزدیک به ۲۰۰ سال است که در آنجا فعالیت می‌کند و این موضعی دیرینه برای ما بوده است.» میلیند موضع اسرائیل را محکوم کرد و گفت: «کاری که آنها انجام می‌دهند

میلیند اعلام کرد که پس از آنکه اندی برنهام جای کی‌یر استارمر را به عنوان نخست‌وزیر گرفت، سیاست خارجی بریتانیا بازتنظیم شده است.

او افزود: «تحت رهبری اندی، ما رویکرد خود را بازتنظیم کرده‌ایم. ما شواهد مربوط به جنایات جنگی در غزه را مطرح می‌کنیم. اشغال غیرقانونی فلسطین توسط اسرائیل را محکوم می‌کنیم و حرف‌هایمان را با اقدامات عملی همراه می‌کنیم.»